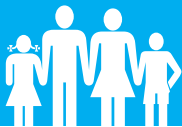

Priručnik za članove
predstavničkih tijela općina,
gradova i županija

VODIČ KROZ HRVATSKI SUSTAV LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE

SADRŽAJ

Nakladnik:
PROGRAM UN-a
ZA RAZVOJ (UNDP),
HRVATSKI INSTITUT ZA
LOKALNU SAMOUPRAVU (HILS)

Autorice:
MAJA LUKEŠ - PETROVIĆ,
HELENA MASARIĆ,
JADRANKA NIKOLOV

Urednik:
TEODOR ANTIĆ

Lektorica:
KATA FIŠTER

Grafičko oblikovanje:
ŽARKO JOVANOVSKI

Tisak:
DENONA d.o.o.

Tiskano u 5.000 primjeraka

Copyright 2005. UNDP

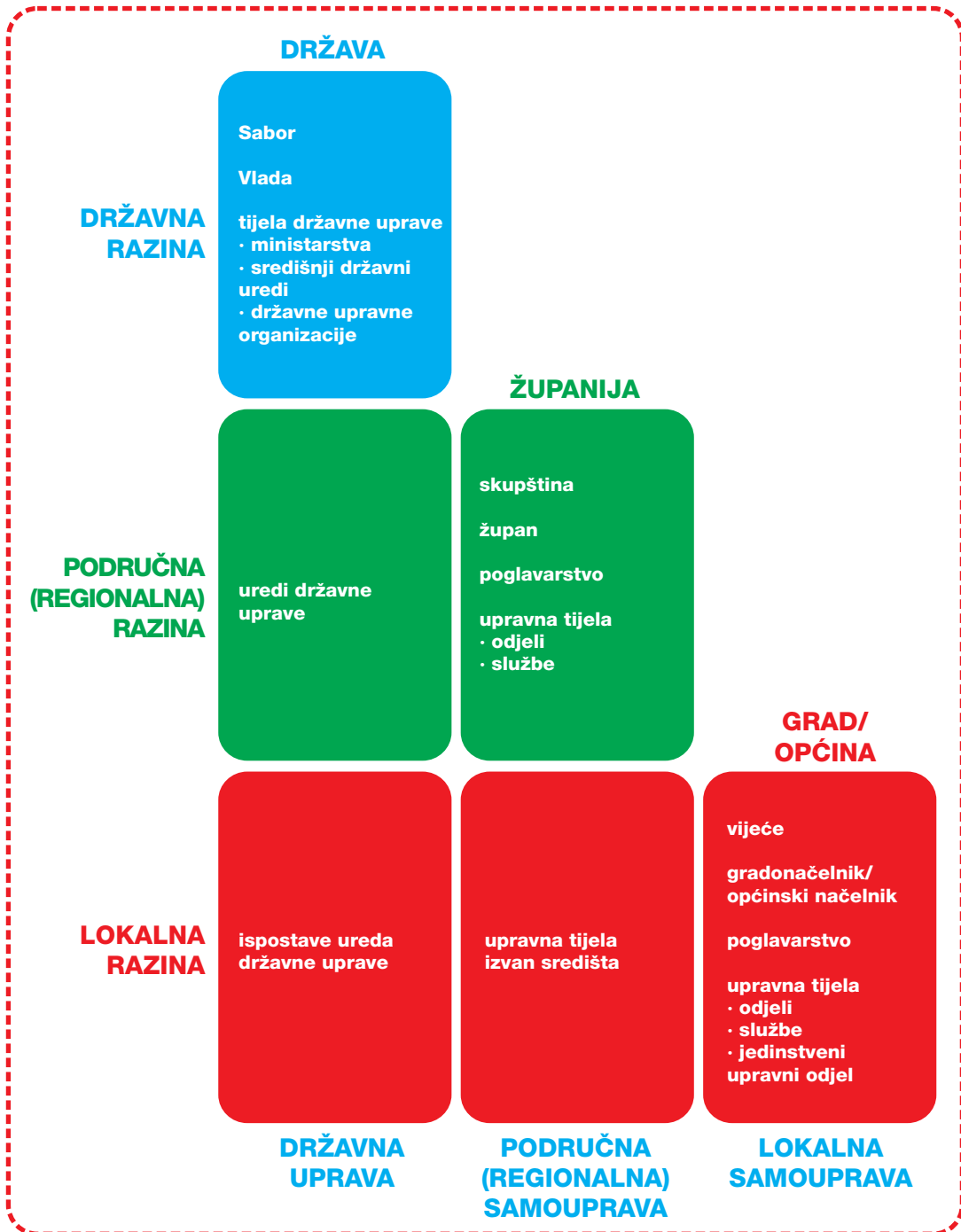
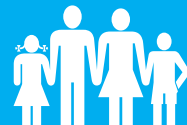
ISBN 953-99888-3-7

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb
UDK 352.07(497.5)(035)
353.07(497.5)(035)
LUKEŠ-Petrović, Maja

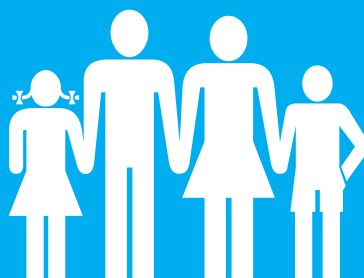
Vodič kroz hrvatski sustav lokalne i
regionalne samouprave : priručnik za
članove predstavničkih tijela općina,
gradova i županija / <autorice Maja Lukeš-
Petrović, Helena Masarić, Jadranka
Nikolov>. - Zagreb : Program Ujedinjenih
naroda za razvoj : Hrvatski institut za
lokalnu samoupravu, 2005.

ISBN 953-99888-3-7 (UNDP)
1. Masarić, Helena 2. Nikolov, Jadranka
I. Lokalna samouprava -- Hrvatska --
Priručnik
450504043

- 3** POLITIČKO I UPRAVNO USTROJSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE
- 4** 1. POJAM LOKALNE SAMOUPRAVE
- 7** 2. USTROJSTVO LOKALNE SAMOUPRAVE
U HRVATSKOJ
- 12** 3. DJELOKRUG OPĆINE, GRADA I ŽUPANIJE
- 15** 4. OBLICI ODLUČIVANJA I IZJAŠNJAVANJA
GRAĐANA O LOKALNIM POSLOVIMA
- 17** 5. TIJELA JEDINICE SAMOUPRAVE
- 18** 5.1. Predstavničko tijelo
- 27** 5.2. Izvršna tijela
- 32** 5.3. Povjerenik Vlade RH
- 33** 5.4. Upravna tijela
- 34** 5.5. Trgovačka društva i javne ustanove
- 36** 6. PRAVNI AKTI
- 39** 7. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU OPĆIH AKATA
- 41** 8. PRAVA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICI
SAMOUPRAVE
- 48** 9. FINANCIRANJE JEDINICA SAMOUPRAVE
- 49** 9.1. Prihodi jedinica samouprave
- 55** 9.2. Rashodi proračuna
- 58** 10. UDRUŽIVANJE OPĆINA, GRADOVA I ŽUPANIJA
- 60** 11. MEĐUNARODNA SURADNJA
- 62** 12. POPIS ZAKONA KOJI UREĐUJU SUSTAV
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

1 POJAM LOKALNE SAMOUPRAVE

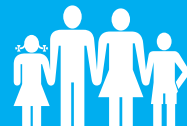

Što je lokalna samouprava?

LOKALNA SAMOUPRAVA je zajednički naziv za različite organizirane načine na koje građani lokalne zajednice na vlastitu odgovornost relativno samostalno uređuju određene javne poslove i upravljanje njima.

Europska povelja o lokalnoj samoupravi pod lokalnom samoupravom podrazumijeva pravo i mogućnost lokalnih jedinica da u okvirima određenim zakonom uređuju i upravljaju bitnim dijelom javnih poslova u interesu lokalnog stanovništva i na vlastitu odgovornost.

Pod pojmom **lokalne samouprave u širem smislu** razumijevaju se sve razine samouprave u sustavu (općinska/gradska, pokrajinska/županijska, regionalna i eventualne druge). **Lokalna samouprava u užem smislu** podrazumijeva samo prvu, najnižu razinu samouprave.

Koja su temeljna načela lokalne samouprave?

Sustav lokalne samouprave temelji se na načelima **SUPSIDIJARNOSTI** i **SOLIDARNOSTI**. Načelo supsidijarnosti znači da se pri određivanju djelokruga prednost daje onoj razini vlasti koja je najbliža građanima i koja može učinkovito i djelotvorno obaviti povjerene poslove. Načelo solidarnosti obvezuje državu da financijski pomaže slabijim jedinicama lokalne samouprave.

Pravo na samoupravu građani ostvaruju neposredno (putem referenduma, zborova i sl.) i posredno (putem izabranih predstavnika u tijelima samoupravne jedinice).

Što sadržava pravo na lokalnu samoupravu?

Sadržaj prava na lokalnu samoupravu

Samostalnost u obavljanju lokalnih poslova

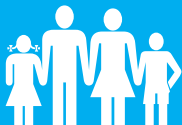
Vlastiti prihodi

Slobodno raspolaganje приходима

Samostalno uređivanje unutarnjeg ustrojstva

Samostalno uređivanje djelokruga svojih tijela

Neposredni izbor članova predstavničkih tijela

Kako se ostvaruje pravo na lokalnu samoupravu?

Pravo na lokalnu samoupravu ostvaruje se putem lokalnih i područnih (regionalnih) tijela koja su sastavljena od članova izabranih na slobodnim i tajnim izborima, na temelju neposrednog, jednakog i općeg biračkog prava.

Građani mogu neposredno sudjelovati u upravljanju lokalnim poslovima putem zborova, referenduma i drugih oblika neposrednog odlučivanja u skladu sa zakonom i statutom.

USTROJSTVO LOKALNE SAMOUPRAVE U HRVATSKOJ

Sustav lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj uveden je Ustavom Republike Hrvatske 22. prosinca 1990. godine. Ustavom se građanima jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u poslovima lokalne prirode.

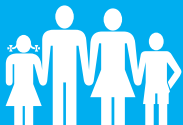
Sustav je uređen Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Koliko razina lokalne samouprave ima u Hrvatskoj?

U Hrvatskoj su ustrojena dva stupnja lokalne samouprave (u širem smislu):

1. osnovni stupanj čine **jedinice lokalne samouprave** - **OPĆINE** i **GRADOVI** (lokalna samouprava u užem smislu);
2. viši stupanj čine **jedinice područne (regionalne) samouprave** - **ŽUPANIJE** (područna, odnosno regionalna samouprava).

Zajednički je naziv za općine, gradove i županije **jedinice samouprave**.

Što su općina i grad?

OPĆINA

- Područje više naseljenih mjesta
- Predstavlja prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu
- Povezanost zajedničkim interesima stanovništva

GRAD

- Jedinica u kojoj je sjedište županije
- Mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a čini urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu
- Iznimno i mjesto za koje postoje posebni povijesni, gospodarski i geoprometni razlozi

Prema prijedlogu izmjena i dopuna zakona grad koji je gospodarsko, financijsko, kulturno, zdravstveno, prometno i znanstveno središte i ima više od 40.000 stanovnika ima status **VELIKOGA GRADA**.

Općine (426)

broj stanovnika	broj općina
< 1.000	28
1.000 – 10.000	391
> 10.000	7

Najmanja općina je Civljane koja ima 137 stanovnika, a najveća općina je Sveta Nedjelja koja ima 15.506 stanovnika.

Gradovi (123)

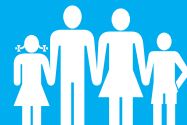
broj stanovnika	gradova
< 10.000	57
10.000 – 40.000	52
> 40.000	14

Najmanji grad je Komiža koji ima 1.677, a najveći grad je Split koji ima 188.694 stanovnika.

Što je županija?

ŽUPANIJA

- Područje predstavlja, prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu
- Obuhvaća više prostorno povezanih općina i gradova na svom području

Županije (20)

broj stanovnika	broj županija
< 100.000	3
100.000 – 300.000	13
> 300.000	4

Najmanja županija je Ličko-senjska koja ima 53.677 stanovnika, a najveća županija je Splitsko-dalmatinska koja ima 463.676 stanovnika.

Koje su posebnosti Grada Zagreba?

GRAD ZAGREB

- posebna jedinstvena, teritorijalna i upravna cjelina uređena posebnim zakonom
- položaj županije

Grad Zagreb 770.058 stanovnika

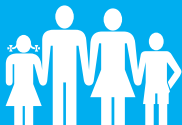
Čime je određeno PODRUČJE jedinice samouprave?

Područje općine i grada određeno je popisom naselja koja ulaze u sastav općine, odnosno grada.

Područje županija određeno je popisom općina i gradova koji čine područje županije.

Čime je određen NAZIV jedinice samouprave?

Naziv općine, odnosno grada određen je zakonom prema nazivu naselja u kojem je sjedište njegova predstavničkog tijela (općinskog, odnosno gradskog vijeća).

Kako se određuju GRANICE jedinica samouprave?

Granice između općine/grada u pravilu predstavljaju granice rubnih katastarskih općina. Ako se ove granice ne poklapaju s granicama rubnih naselja, tada se granice između općine/grada određuju prema granicama rubnih naselja.

Sve općine, gradovi i naselja u njihovu sastavu te sve ulice i trgovi upisani su u odgovarajućem registru prostornih jedinica (središnji, županijski, gradski, općinski) koji vodi Državna geodetska uprava, njezini područni uredi za katastar i njihove ispostave.

Sporove o granicama između općina/gradova rješava Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za granice jedinica lokalne samouprave. O prigovoru protiv odluke Povjerenstva odlučuje Vlada RH.

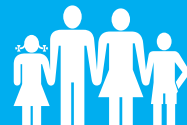
Kako se OSNIVA nova jedinica samouprave?

Županije, gradovi i općine osnovani su Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Teritorijalno ustrojstvo temelji se na načelu potpunosti – cijelo područje RH podijeljeno je na odgovarajuće jedinice samouprave. Stoga se nova jedinica može osnovati samo izdvajanjem iz područja postojeće jedinice, a to znači izmjenom i dopunom navedenog zakona.

Osnivanje nove jedinice samouprave može predložiti predstavničko tijelo jedinice ili trećina građana jedinice, odnosno naselja koja se izdvajaju. Prije upućivanja prijedloga u saborsku proceduru predlagatelji su dužni pribaviti suglasnost ministra financija.

Koja **OBILJEŽJA** imaju jedinice samouprave?

Obilježja općine, grada i županije su **GRB** i **ZASTAVA**. Grb i zastava uređuju se statutom ili statutarnom odlukom uz prethodno odobrenje Središnjeg državnog ureda za upravu.

Poglavarstvo može odobriti uporabu grba i zastave pravnim osobama radi promicanja interesa općine, grada ili županije, na temelju mjerila koja su propisana općim aktom predstavničkog tijela. Općine, gradovi i županije mogu dodjeljivati javna priznanja.

Što je **MJESNA SAMOUPRAVA**?

Na području općine i grada mogu se osnovati **MJESNI ODBORI** i **GRADSKÉ ČETVRTI**, odnosno **GRADSKI KOTAREVI**, kao oblici mjesne samouprave u kojima građani neposredno odlučuju o određenim pitanjima od svakodnevnog utjecaja na njihov život i rad.

Mjesni odbor osniva se statutom jedinice lokalne samouprave na inicijativu i prijedlog građana te njihovih organizacija i udruženja.

Mjesni odbor ima svoje vijeće i predsjednika. Članove vijeća mjesnog odbora biraju građani neposredno tajnim glasovanjem. Predsjednika bira vijeće mjesnog odbora iz svog sastava. Mandat vijeća i predsjednika traje četiri godine.

U mjesnim odborima i gradskim četvrtima, odnosno gradskim kotarevima građani, primjerice, mogu odlučivati o uređenju naselja, izgradnji i održavanju komunalne infrastrukture, organizaciji i provedbi komunalnih akcija, organizaciji odgovarajućih oblika socijalne skrbi, obavljanju određenih poslova protupožarne i civilne zaštite itd.

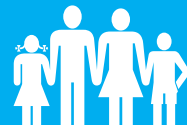
DJELOKRUG OPĆINE, GRADA I ŽUPANIJE

Općine i gradovi obavljaju poslove lokalnog značenja, a županije poslove područnog (regionalnog) značenja, koji nisu Ustavom i zakonom dodijeljeni državnim tijelima – metoda određivanja djelokruga **OPĆOM KLAUZULOM.**

DJELOKRUG POSLOVA OPĆINA, GRADOVA I ŽUPANIJA

IZVORNI
(samoupravni)

POVJERENI
(poslovi državne uprave)

Koji su poslovi općine i grada?

Općine i gradovi u samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalne djelatnosti,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu.

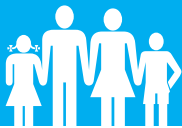

Prema prijedlogu izmjena i dopuna zakona veliki grad osim navedenih poslova obavlja i poslove koji se odnose na održavanje javnih cesta kao i poslove izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola te drugih akata vezanih uz gradnju.

Općine i gradovi među ostalim:

- donose prostorne planove (prostorni plan uređenja, generalni urbanistički plan, detaljni plan),
- organiziraju opskrbu pitkom vodom i odvodnju otpadnih voda, skupljanje i odlaganje komunalnog otpada, javni prijevoz, tržnice, održavanje groblja, dimnjačarske poslove, javnu rasvjetu i druge komunalne djelatnosti,
- osnivaju dječje vrtiće, sudjeluju u radu osnovnih škola i njihovu upravljanju,
- osnivaju socijalne ustanove, dodjeljuju razne oblike socijalne pomoći, osnivaju ustanove u kulturi, financiraju rad kulturnih i športskih organizacija,
- osnivaju vatrogasne ustanove...

Koje poslove obavlja županija?

Županije u samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova

Prema prijedlogu izmjena i dopuna zakona županije će obavljati i poslove održavanja javnih cesta kao i poslove izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola te drugih akata vezanih uz gradnju za područje županije izvan područja velikoga grada.

Županije među ostalim:

- utvrđuju mrežu osnovnih škola, financiraju određene troškove osnovnih i srednjih škola, osnivaju osnovne i srednje škole, osnivaju učeničke domove i sudjeluju u njihovom radu i upravljanju,
- osnivaju zdravstvene ustanove (dom zdravlja, zavod za javno zdravstvo, hitna medicinska pomoć, bolnice, lječilišta itd.)
- donose prostorne planove,
- financiraju programe gospodarskog razvoja,
- financiraju programe kulturnih i športskih organizacija....

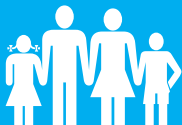

OBlici ODLUČIVANJA I IZJAŠNJAVANJA GRAĐANA O LOKALNIM POSLOVIMA

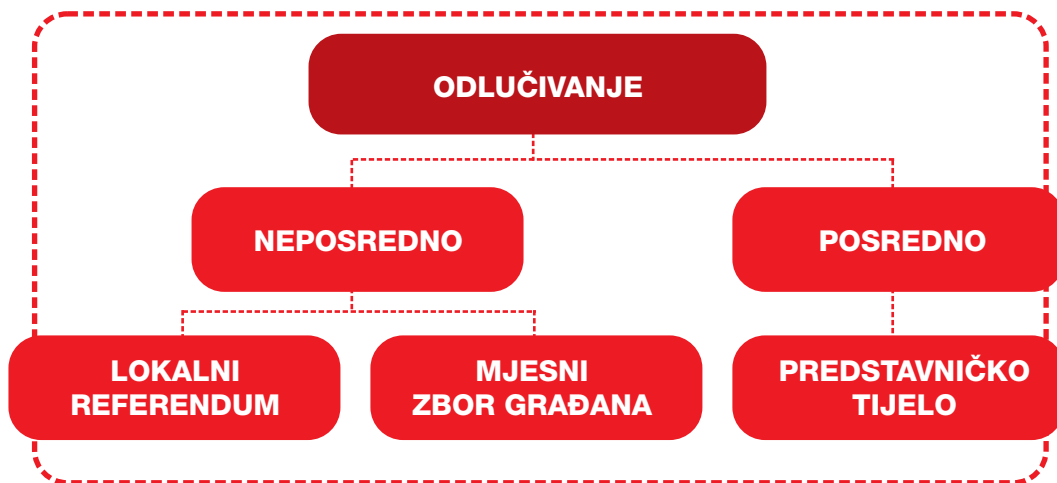
Kako građani mogu davati inicijative?

Građani imaju pravo predlagati predstavničkom tijelu donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz njegova djelokruga.

Predstavničko tijelo mora raspravljati o prijedlogu ako ga je poduprlo najmanje 10% birača te odgovoriti podnositeljima prijedloga najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka prijedloga.

Koji su oblici neposrednog odlučivanja građana?

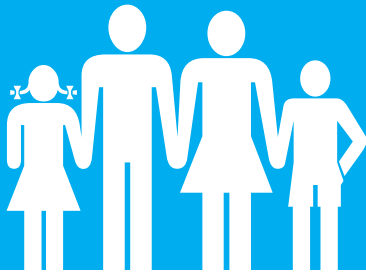
Oblici neposrednog odlučivanja građana su:

- lokalni referendum
- mjesni zbor građana

LOKALNI REFERENDUM o pitanju iz samoupravnog djelokruga može raspisati predstavničko tijelo jedinice samouprave. To je način neposrednog odlučivanja na kojem birač osobno odlučuje o postavljenom pitanju na način da na glasačkom listiću zaokružuje odgovor "za" ili "protiv". Da bi bio valjan, na referendum se mora odazvati većina birača jedinice samouprave. Odluka se donosi većinom glasova birača koji su glasovali. Kod donošenja odluke o kojoj su se građani izjašnjavali referendumom predstavničko tijelo vezano je rezultatom referenduma.

Na MJESNOM ZBORU GRAĐANA građani se izjašnjavaju o pitanjima od lokalnog značenja i svojim potrebama i interesima te daju prijedloge za rješavanje pitanja od lokalnog značenja. Odluka donesena na mjesnom zboru građana obvezatna je za mjesni odbor, ali ne obvezuje predstavničko tijelo općine, odnosno grada.

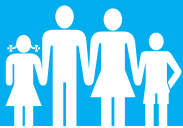
TIJELA JEDINICE SAMOUPRAVE

Tijela općine, grada i županije su:

- predstavničko tijelo – općinsko vijeće, gradsko vijeće, županijska skupština,
- izvršna tijela – općinsko poglavarstvo, gradsko poglavarstvo, županijsko poglavarstvo; općinski načelnik, gradonačelnik i župan,
- upravna tijela – odjeli, službe i drugi organizacijski oblici u kojima se neposredno izvršavaju poslovi iz djelokruga jedinice samouprave.

5.1. Predstavničko tijelo

Što je predstavničko tijelo?

PREDSTAVNIČKO TIJELO je tijelo u koje građani biraju svoje predstavnike radi donošenja različitih akata iz samoupravnog djelokruga općine, grada, odnosno županije te obavljanja drugih poslova u skladu sa statutom i zakonom.

Predstavničko tijelo u općini je **OPĆINSKO VIJEĆE**, u gradu **GRADSKO VIJEĆE**, u Gradu Zagrebu **GRADSKA SKUPŠTINA**, a u županiji **ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**.

Koje su ovlasti predstavničkog tijela?

OVLASTI PREDSTAVNIČKOG TIJELA

donosi statut i druge pravne akte

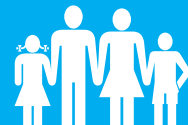
bira i razrješuje dužnosnike općine,
grada, odnosno županije

osniva radna tijela

osniva trgovačka društva, javne ustanove
i druge pravne osobe

donosi proračun i godišnji obračun proračuna

obavlja i druge poslove utvrđene
zakonom i statutom

Koliko članova ima predstavničko tijelo?

Broj članova predstavničkog tijela mora biti neparan. Iznimno, taj broj može biti paran ako je to potrebno radi ostvarenja prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkom tijelu.

Broj članova općinskog, odnosno gradskog vijeća određuje se statutom općine, odnosno grada u okviru zakonom propisanog raspona, a ovisi o broju stanovnika jedinice.

Broj stanovnika jedinice	Broj članova	
	Općinsko vijeće	Gradsko vijeće
< 3.000	7 - 13	7 - 13
3.001 - 10.000	9 - 15	9 - 15
10.001 - 30.000	13 - 19	13 - 19
> 30.000		19 - 35

Skupština Grada Zagreba ima 51 člana.

Broj članova županijske skupštine određuje se statutom županije unutar raspona od 31 do 51 člana.

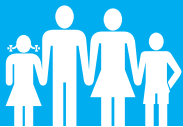
Kako se biraju članovi predstavničkog tijela?

Redoviti izbori za članove predstavničkih tijela održavaju se **svake četvrte godine** i to treće nedjelje u mjesecu svibnju.

Ako tijekom mandata predstavničko tijelo bude raspušteno, održat će se prijevremeni izbori. Mandat predstavničkog tijela izabranog na prijevremnim izborima traje samo do redovitih izbora.

Redovite i prijevremene izbore raspisuje Vlada RH.

Članove predstavničkoga tijela biraju hrvatski državljani s navršениh 18 godina koji prebivaju na području općine/grada/županije za čije se predstavničko tijelo provode izbori. Isti uvjeti vrijede za osobe koje se kandidiraju za dužnost člana predstavničkog tijela.

Izbori za članove predstavničkih tijela su **neposredni** i provode se **tajnim** glasovanjem.

Na izborima birači glasuju za jednu od predloženih izbornih listi s imenima kandidata za članove predstavničkog tijela, a koje predlaže predlagatelj liste. Predlagatelj liste može biti politička stranka, više političkih stranaka zajedno (koalicija) ili grupa birača (neovisna lista).

Broj kandidata koji su izabrani za članove predstavničkog tijela pojedine liste određuje se razmjerno broju glasova koji je lista dobila (**RAZMJERNI ILI PROPORCIONALNI IZBORNI SUSTAV**).

Članovi predstavničkoga tijela nisu opozivi.

Kako se konstituira predstavničko tijelo?

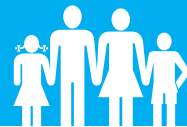
Da bi moglo početi s radom predstavničko tijelo mora nakon službenog proglašenja rezultata izbora održati konstituirajuću sjednicu.

Konstituiranje predstavničkog tijela je niz radnji kojima to tijelo utvrđuje da je valjano sastavljeno te da njegovi izabrani članovi imaju mandat predstavljati građane određenog područja u donošenju odluka iz njegova djelokruga.

Na konstituirajućoj sjednici utvrđuje se koji su kandidati izabrani na dužnost člana predstavničkog tijela te se izabire predsjednik predstavničkog tijela. Izborom predsjednika predstavničko tijelo smatra se konstituiranim.

Na konstituirajućoj sjednici izabrani članovi redovito polažu prisegu određenog sadržaja. Prisega je svečani čin kojim se na simboličan i svečan način objavljuje izbor na dužnost, ali nema pravne učinke i nije obvezni dio konstituiranja.

Koja su prava člana predstavničkog tijela?

Član predstavničkog tijela dužnost obavlja počasno i za to ne prima plaću, ali ima pravo na naknadu troškova nastalih u obavljanju dužnosti.

Član predstavničkog tijela ima pravo:

- prisustvovati sjednicama predstavničkog tijela, sudjelovati u njegovu radu i donošenju odluka,
- podnositi prijedloge i inicijative za donošenje odluka iz djelokruga predstavničkog tijela,
- raspravljati o svim pitanjima koja su na dnevnom redu predstavničkog tijela i izjašnjavati se o njima,
- postavljati pitanja izvršnim tijelima jedinice iz njihova djelokruga,
- tražiti obavijesti o radu upravnih tijela jedinice te tražiti uvid u njihove materijale, dokumente i podatke,
- sudjelovati u radu radnih tijela,
- tražiti pružanje stručne i tehničke pomoći te osiguranje uvjeta potrebnih za obavljanje dužnosti,
- druga prava propisana poslovníkom predstavničkog tijela.

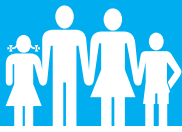
Članovi predstavničkog tijela nemaju obvezujući mandat i nisu opozivi.

Kada mandat miruje?

Ako član predstavničkog tijela za vrijeme trajanja mandata prihvati određenu dužnost u nekom od državnih ili lokalnih tijela (**nespojiva dužnost**), za vrijeme obnašanja te dužnosti mandat mu miruje, a u radu predstavničkog tijela zamjenjuje ga zamjenik. Mirovanje mandata ne može se tražiti zbog drugog razloga (duže bolesti, odlaska na rad u drugu državu i slično).

Nakon što prestane obnašati nespojivu dužnost, član predstavničkog tijela može ponovo nastaviti obnašati dužnost člana predstavničkog tijela ako u roku od osam dana od prestanka obnašanja nespojive dužnosti podnese pisani zahtjev predstavničkom tijelu kojeg je član. Mirovanje mandata prestat će osmog dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva po sili zakona (*ex lege*).

Nastavak obnašanja dužnosti vijećnika na temelju prestanka mirovanja mandata može se tražiti jedanput u tijeku trajanja mandata.

Koje su dužnosti nespojive s dužnošću člana predstavničkog tijela?

Dužnosti koje se ne mogu obavljati istodobno s dužnošću člana predstavničkog tijela (nespojive dužnosti) propisane su Zakonom o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

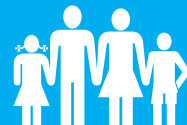
Dužnosti koje su nespojive s dužnošću člana predstavničkog tijela su : sudac, sudac Ustavnog suda RH, predsjednik i potpredsjednik Vlade RH, državni odvjetnik i njegov zamjenik, pučki pravobranitelj i njegov zamjenik, ministar, državni tajnik i njegov zamjenik, pomoćnik ministra, tajnik ministarstva, ravnatelj državne upravne organizacije, predstojnik ureda Vlade RH, djelatna vojna osoba te službenik i namještenik u Oružanim snagama RH, pročelnik i zaposlenik u upravnim tijelima i službama iste općine, grada odn. županije kao i član uprave trgovačkog društva u pretežitom vlasništvu jedinice te ravnatelj ustanove kojoj je jedinica osnivač.

Član predstavničkog tijela jedinice samouprave također ne može istodobno biti član predstavničkog tijela druge jedinice samouprave te član poglavarstva iste jedinice samouprave.

Kada mandat predstaje prije redovitog isteka?

Mandat člana predstavničkog tijela izabranog na redovitim izborima traje četiri godine, a člana izabranog na prijevremenim izborima do isteka mandata predstavničkog tijela.

Međutim, članu predstavničkog tijela u određenim slučajevima mandat može prestati i prije redovitog isteka.

PRIJEVREMENI PRESTANAK MANDATA VIJEĆNIKA

ako podnese ostavku (danom kada mjerodavna služba jedinice samouprave zaprimi pisanu ostavku)

ako mu je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost (danom pravomoćnosti sudske odluke)

ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci (danom pravomoćnosti sudske presude)

ako odjavi prebivalište s područja jedinice samouprave (danom odjave prebivališta)

ako mu prestane hrvatsko državljanstvo (danom njegova prestanka)

smrću

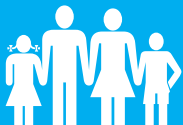
Kad i kako se određuju zamjenici člana predstavničkog tijela?

Kada nekom članu predstavničkog tijela prestane njegov mandat prije isteka redovitog mandata predstavničkog tijela ili nastupi mirovanje njegova mandata, zamjenjuje ga zamjenik.

Zamjenika člana predstavničkog tijela koji je bio izabran sa stranačke liste određuje politička stranka koja je predložila listu i to između neizabranih kandidata s liste, bez obzira na njihova mjesta na listi.

Zamjenika člana predstavničkog tijela koji je bio izabran s koalicijske liste više političkih stranaka određuje politička stranka koja je bila predložila izabranog kandidata i to između neizabranih kandidata s liste, bez obzira na njihova mjesta na listi.

Člana predstavničkog tijela izabranog s neovisne liste zamjenjuje prvi slijedeći neizabrani kandidat s liste po sili zakona (ex lege).

Kako je organizirano predstavničko tijelo?

Predstavničko tijelo ima **predsjednika** i do dva **potpredsjednika**.

Predsjednik i potpredsjednici biraju se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Predsjednik priprema i saziva sjednice predstavničkog tijela, predsjedava sjednicama te predstavlja predstavničko tijelo, ali ne predstavlja niti zastupa općinu, grad, odnosno županiju. Međutim, u malim općinama i gradovima (do 3.000 stanovnika) koje nemaju posebna izvršna tijela, predsjednik vijeća ujedno je i općinski načelnik, odnosno gradonačelnik te predstavlja i zastupa svoju općinu, odnosno grad.

Predstavničko tijelo osniva različita stalna i povremena **radna tijela** (povjerenstva, odbori i sl.) koja mu pomažu u radu.

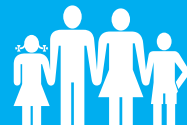
Radna tijela mogu primjerice biti: povjerenstvo za izbor i imenovanja, povjerenstvo za statutarno pravna pitanja, odbor za komunalne djelatnosti, odbor za financije, povjerenstvo za zaštitu okoliša, povjerenstvo za pitanja nacionalnih manjina, odbor za društvene djelatnosti, povjerenstvo za međuopćinsku/međugradsku i međunarodnu suradnju i sl.

Kako radi predstavničko tijelo?

Poslovníkom predstavničkog tijela podrobnije se uređuje njegov rad, a osobito:

- konstituiranje predstavničkog tijela, početak i prestanak obavljanja dužnosti te prava i dužnosti člana predstavničkog tijela,
- postupak izbora predsjednika i potpredsjednika predstavničkog tijela,
- osnivanje, sastav, ovlasti i način rada radnih tijela,
- sazivanje i tijek sjednice,
- način odlučivanja na sjednici,
- održavanje reda na sjednici,
- vrste, postupak, donošenje i objava akata,
- javnost rada....

Predstavničko tijelo održava sjednice, koje saziva i vodi predsjednik predstavničkog tijela.

Sjednice predstavničkog tijela sazivaju se po potrebi, a moraju se sazvati jednom u tri mjeseca.

Predsjednik predstavničkog tijela dužan je sazvati sjednicu na zahtjev najmanje trećine članova. Zahtjev mora sadržavati razloge sazivanja sjednice, odnosno prijedlog dnevnog reda te potpise svih predlagatelja. Sjednica mora biti sazvana u roku od petnaest dana od primitka zahtjeva.

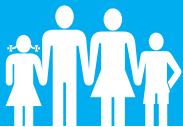
Ako predsjednik predstavničkog tijela ne sazove sjednicu u navedenom roku sjednicu treba sazvati općinski načelnik/gradonačelnik (odnosno župan u jedinicama koje nemaju poglavarstvo) u daljnjem roku od petnaest dana.

Poziv na sjednicu mora biti upućen svim članovima predstavničkog tijela. On između ostalog sadržava prijedlog dnevnog reda. Dnevni red predlaže predsjednik predstavničkog tijela. Na predloženi dnevni red član predstavničkog tijela može podnijeti prigovor.

Predstavničko tijelo može održati sjednicu ako je nazočna većina svih članova (**kvorum**). Provjeru postojanja kvoruma može zatražiti svaki član predstavničkog tijela bilo kada tijekom sjednice. U slučaju nedostatka kvoruma na početku, sjednica se odgađa, a u slučaju gubitka kvoruma tijekom održavanja, sjednica se prekida.

O radu sjednice vodi se zapisnik.

Kako predstavničko tijelo donosi odluke?

Predstavničko tijelo donosi odluke većinom glasova članova koji su nazočni sjednici, uz uvjet da je nazočna većina ukupnog broja njegovih članova (relativna većina).

To znači da predstavničko tijelo praktički može donijeti odluku ako za nju glasuje više od $\frac{1}{4}$ članova. Primjerice: ako predstavničko tijelo ima 17 članova, a na sjednici je nazočno 9 članova, što znači da postoji kvorum, za donošenje odluke dovoljno je 5 glasova "za".

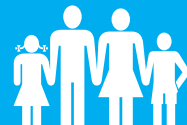
Zakonom je izričito propisano koje odluke, odnosno akte predstavničko tijelo mora donijeti većinom glasova ukupnog broja članova (apolutna većina). Poslovníkom predstavničkog tijela može se propisati ovakav način donošenja i nekih drugih odluka, odnosno akata.

Većinom glasova ukupnog broja članova predstavničkog tijela donose se: statut, poslovnik, proračun i godišnji obračun proračuna, odluka o izboru predsjednika predstavničkog tijela i njegova zamjenika, odluka o izboru općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te njegova zamjenika, odluka o izboru člana poglavarstva te odluka o nepovjerenju općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu, poglavarstvu u cjelini ili pojedinom članu poglavarstva.

Glasovanje je u pravilu javno i obavlja se dizanjem ruku. Predstavničko tijelo, međutim, može odlučiti da se o određenom pitanju glasuje tajno.

Kad Vlada raspušta predstavničko tijelo?

Vlada RH ima pravo raspustiti predstavničko tijelo:

- ako donese odluku ili drugi akt kojim ugrožava suverenitet i teritorijalnu cjelovitost RH,
- u slučaju kada se osnuje nova jedinica samouprave, ako ne donese statut u roku od 60 dana od svoje prve sjednice,
- ako učestalo krši Ustav, zakon ili drugi propis,
- ako nakon izbora ne izabere općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u roku od 30 dana od konstituiranja,
- ako ne izabere novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u roku od 30 dana od dana kada je prethodnom izglasano nepovjerenje, odnosno od kada je prethodni podnio ostavku,
- ako trajno ostane bez minimalnog broja članova potrebnih za odlučivanje (kvoruma),
- ako ne može donositi odluke iz svog djelokruga dulje od tri mjeseca,
- ako u zakonom određenom roku ne donese proračun,
- ako u zakonom određenom roku ne donese prostorni plan.

Protiv rješenja Vlade RH o raspuštanju predstavničkog tijela njegov predsjednik može podnijeti tužbu Upravnom sudu RH u roku od osam dana od objave rješenja u "Narodnim novinama". Upravni sud mora odlučiti o tužbi u roku od petnaest dana od primitka tužbe.

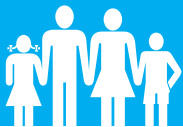
5. 2. Izvršna tijela

IZVRŠNA TIJELA općine, grada i županije jesu:

- **OPĆINSKI NAČELNIK, GRADONAČELNIK**, odnosno **ŽUPAN**;
- općinsko, gradsko, odnosno županijsko **POGLAVARSTVO**.

Općine i gradovi koji imaju do 3.000 stanovnika nemaju posebna izvršna tijela. U tim jedinicama općinsko, odnosno gradsko vijeće ujedno je i poglavarstvo, a predsjednik vijeća ujedno je i općinski načelnik, odnosno gradonačelnik. Takvu organizaciju, ako žele, statutom mogu propisati i veće općine i gradovi (do 10.000 stanovnika).

Tko bira općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana?

Općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana biraju članovi predstavničkog tijela između sebe. Odluka o izboru donosi se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela (apsolutnom većinom).

Budući da je dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana nespojiva s dužnošću člana predstavničkog tijela iste jedinice, prihvaćanjem ove dužnosti po sili zakona (ex lege) nastupa mirovanje njegova mandata u predstavničkom tijelu, a na njegovo mjesto stupa zamjenik.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ujedno je predsjednik poglavarstva.

Koje su dužnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana?

OVLASTI OPĆINSKOG NAČELNIKA, GRADONAČELNIKA, ODNOSNO ŽUPANA

zastupa općinu, grad, odnosno županiju

predsjeda poglavarstvom

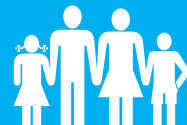
obavlja nadzor nad zakonitošću rada i akata

osigurava provedbu općih akata

osigurava obavljanje povjerenih poslova državne uprave

rukovodi radom upravnih tijela i službenika

obavlja i druge poslove utvrđene statutom

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ima pravo obustaviti od primjene opći akt predstavničkog tijela ako ocijeni da nije u skladu sa zakonom.

Na osobe koje obnašaju dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana uz ostale primjenjuju se i propisi o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti.

Tko čini poglavarstvo?

POGLAVARSTVO čine:

predsjednik (općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan)

potpredsjednik (zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana)

članovi čiji broj ovisi o broju stanovnika

**Općinsko
poglavarstvo**

3 – 7 članova

**Gradsko
poglavarstvo**

3 – 9 članova

**Poglavarstvo
Grada Zagreba**

9-15 članova

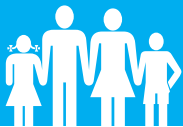
**Županijsko
poglavarstvo**

7-13 članova

Kako se biraju članovi poglavarstva?

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan po dužnosti je predsjednik poglavarstva, a njegovi zamjenici su članovi poglavarstva.

Ostale članove poglavarstva bira općinsko/gradsko vijeće, odnosno županijska skupština većinom glasova svih vijećnika u vijeću, odnosno skupštini (apsolutnom većinom).

Što radi poglavarstvo?

OVLASTI POGLAVARSTVA

priprema prijedloga odluka i drugih akata

provedba odluka i općih akata predstavničkog tijela

upravljanje radom lokalnih upravnih tijela i službenika te nadziranje njihova rada

upravljanje i raspolaganje nekretninama i pokretninama, te prihodima i rashodima

obavljanje drugih poslova utvrđenih zakonima i statutom

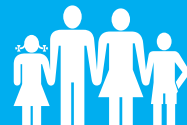
Općinsko, gradsko, odnosno županijsko poglavarstvo odgovorno je za svoj rad predstavničkom tijelu.

Kako poglavarstvo donosi odluke?

Poglavarstvo donosi odluke većinom glasova pod uvjetom da je sjednici nazočna većina njegovih članova (relativnom većinom).

Odluke kojima raspolaže imovinom jedinice i upravlja njezinim prihodima i rashodima poglavarstvo donosi većinom glasova svih članova (apolutnom većinom).

Pojedini član poglavarstva nema pravo odlučivanja kad je u odnosu na predmet odlučivanja osobno ili preko članova uže obitelji zainteresirana strana.

Kako predstavničko tijelo može razriješiti izvršna tijela prije isteka njihova mandata?

Tijekom mandata u predstavničkom tijelu može se pokrenuti postupak za iskazivanje nepovjerenja izvršnim tijelima i donošenje odluke o njihovu razrješenju. Prijedlogom se traži razrješenje poglavarstva u cjelini, nekih njegovih članova ili samo pojedinog člana. Prijedlog za pokretanje postupka može dati najmanje 1/3 članova predstavničkog tijela.

O povjerenju se ne može raspravljati i glasovati prije proteka 7 dana od primitka prijedloga za pokretanje postupka, ali se rasprava i glasovanje moraju provesti u roku od 30 dana od primitka prijedloga.

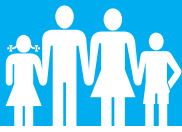
Odluka o iskazivanju nepovjerenja prihvaćena je ako je za nju glasovala većina svih članova predstavničkog tijela (apsolutna većina).

U postupku pitanja povjerenja koji je pokrenut na prijedlog grupe članova predstavničkog tijela predsjednik predstavničkog tijela stavlja na glasovanje prijedlog da se iskaže nepovjerenje. Ako za prijedlog glasuje više od polovine ukupnog broja članova predstavničkog tijela, iskazano je nepovjerenje i donesena je odluka o razrješenju. Ako za prijedlog glasuje manje od polovine ukupnog broja članova predstavničkog tijela, on je odbijen i nije iskazano nepovjerenje. U oba slučaja nije bitno koliko se članova izjasnilo protiv, a koliko ih se nije izjasnilo (tzv. suzdržani).

Kad je donesena odluka o iskazivanju nepovjerenja općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu, smatra se da je nepovjerenje iskazano i poglavarstvu u cjelini.

Odluka o iskazivanju nepovjerenja treba sadržavati i dan razrješenja, odnosno prestanka dužnosti. Ako odluka o iskazivanju nepovjerenja općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i poglavarstvu to ne sadržava, razrješenje i prestanak dužnosti nastupaju s danom izbora novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Ako prijedlog za iskazivanje nepovjerenja nije prihvaćen, članovi predstavničkog tijela koji su ga podnijeli ne mogu podnijeti novi prijedlog prije isteka 6 mjeseci od odlučivanja o prijedlogu.

Glasovanje o povjerenju može tražiti i općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Za razliku od postupka pokrenutog na prijedlog članova predstavničkog tijela, u postupku pokrenutom na zahtjev općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana predsjednik predstavničkog tijela stavlja na glasovanje prijedlog da se iskaže povjerenje. Ako za prijedlog glasuje većina od ukupnog broja članova predstavničkog tijela, povjerenje je iskazano, tj. potvrđeno. Međutim ako za prijedlog glasuje manje članova od tog broja, ne smatra se da je iskazano nepovjerenje, već je za to potrebno pokrenuti prethodno opisani postupak sukladno zakonu.

5.3. Povjerenik Vlade RH

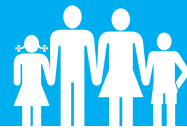
Kad Vlada RH imenuje povjerenika?

Vlada RH imenuje svog povjerenika u jedinici samouprave u slučajevima:

1. kad raspusti predstavničko tijelo,
2. kad se u jedinici samouprave ne održe izbori za novo predstavničko tijelo u zakonom propisanom roku,
3. kad se nakon provedenih izbora ne konstituira predstavničko tijelo u roku od 90 dana od objave službenih rezultata izbora.

Imenovanjem povjerenika prestaje mandat općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu.

Povjerenik obavlja poslove iz djelokruga predstavničkog tijela i izvršnih tijela, ali samo one koji su nužni za funkcioniranje jedinice samouprave, odnosno izvršavanje njezinih zadaća.

Povjerenik može donositi ili mijenjati opće akte samo ako je to potrebno radi provedbe zakona. On ne može donositi ili mijenjati proračun, a raspolagati imovinom može samo ako je to nužno radi izvršenja prije preuzetih obveza ili dovršenja već započetih poslova.

5.4. Upravna tijela

Što su upravna tijela jedinice samouprave?

UPRAVNI ODJELI I SLUŽBE (UPRAVNA TIJELA) jedinice samouprave ustrojavaju se za:

- obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine, grada, odnosno županije
- obavljanje poslova državne uprave povjerenih općini, gradu, odnosno županiji
- obavljanje i drugih poslova na temelju zakona i statuta općine, grada, odnosno županije.

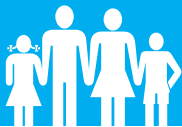
Upravnim odjelima i službama, odnosno upravnim tijelima upravljaju **PROČELNICI** koje na temelju javnog natječaja imenuje poglavarstvo.

U općinama i gradovima koji imaju do tri tisuće stanovnika za obavljanje svih poslova iz njihova djelokruga ustrojava se **JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL**. On se može ustrojiti i u većim općinama i gradovima.

Za obavljanje određenih poslova iz svog djelokruga, dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu osnovati zajednički upravni odjel i službu.

Ustroj i nazivi upravnih tijela propisuju se posebnim aktom koji donosi predstavničko tijelo. Upravna tijela mogu biti primjerice: odjel za predškolski odgoj i školstvo, odjel za komunalne djelatnosti, odjel za urbanizam i prostorno uređenje, odjel za socijalnu skrb, odjel za kulturu i sport, odjel za financije, služba za informatičke poslove, služba za razvoj itd.

Tko su službenici, a tko namještenici?

Poslove u upravnim tijelima obavljaju službenici i namještenici.

Službenici obavljaju upravne i stručne poslove iz djelokruga tijela u kojem rade, a u službu se primaju putem natječaja.

Namještenici obavljaju prateće i pomoćno-tehničke poslove, a na rad se primaju putem oglasa.

Na radno-pravni status lokalnih službenika i namještenika, primjenjuje se zakon koji uređuje status državnih službenika i namještenika.

5.5. Trgovačka društva i javne ustanove

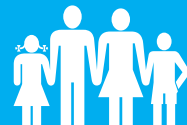
Koja trgovačka društva i javne ustanove osnivaju jedinice samouprave?

Za obavljanje određenih poslova iz svog djelokruga općine, gradovi i županije mogu osnovati trgovačka društva i javne ustanove. Osnivač tih organizacija može biti jedna općina, grad, odnosno županija ili više njih zajedno.

Trgovačka društva osnivaju općine i gradovi najčešće za obavljanje određenih komunalnih djelatnosti kao što su opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda, javni prijevoz, održavanje groblja i krematorija itd.

Javne ustanove najčešće se osnivaju u području brige za djecu (dječji vrtići), kulture (kazališta, knjižnice, muzeji), socijalne skrbi (domovi za starije i nemoćne osobe) itd.

Predstavničko tijelo jedinice samouprave imenuje svoje predstavnike u odgovarajuća tijela pravnih osoba koje osniva (skupštinu trgovačkog društva, odnosno upravno vijeće ustanove) putem kojih ostvaruje svoj utjecaj na njihovo poslovanje.

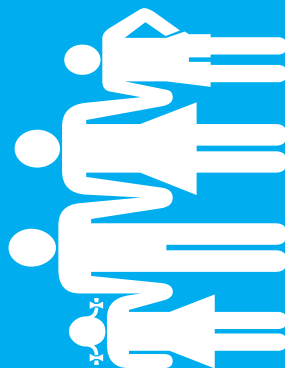
Obavljanje određenih poslova jedinica samouprave može povjeriti privatnim subjektima s kojima sklapa odgovarajući tip ugovora.

Privatnim subjektima najčešće se povjerava obavljanje određenih komunalnih djelatnosti. Za obavljanje poslova kod kojih se pružena usluga može naplatiti od korisnika (npr. opskrba pitkom vodom, lokalni javni prijevoz, dimnjačarski poslovi i slično) jedinica daje koncesiju, dok za poslove kod kojih to nije moguće (npr. održavanje javnih površina, javna rasvjeta i slično) zaključuje ugovor o obavljanju određenih poslova.

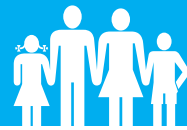
PRAVNI AKTI

Mjerodavna tijela općina, gradova i županija donose pravne akte. Ti akti mogu biti opći i pojedinačni.

Najviši opći akt jedinice samouprave s kojim moraju biti u skladu svi ostali opći akti jest njezin **STATUT**. On se donosi većinom glasova ukupnog broja članova predstavničkog tijela (apsolutnom većinom). Ostali opći akti donose se većinom glasova nazočnih članova predstavničkog tijela, uz uvjet postojanja kvoruma (relativnom većinom), osim ako statutom za pojedini opći akti nije propisano donošenje apsolutnom većinom.

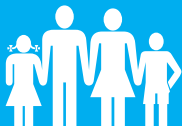

Što se uređuje statutom?

Statutom se podrobnije uređuje:

- samoupravni djelokrug jedinice samouprave,
- njezina obilježja (grb, zastava, svečana pjesma),
- javna priznanja zaslužnim subjektima,
- unutarnje ustrojstvo uprave,
- ovlasti i način rada tijela jedinice samouprave,
- način obavljanja poslova,
- oblici konzultiranja građana,
- provođenje lokalnog referenduma,
- organizacija mjesne samouprave,
- ustrojstvo i rad javnih službi,
- oblici suradnje s drugim jedinicama samouprave te
- druga pitanja važna za ostvarivanje prava i obveza jedinice samouprave.

Što su opći akti?

Predstavnička tijela donose **OPĆE AKTE**. To su akti kojima se na općenit način uređuju određeni društveni odnosi u jedinici samouprave (odluke, pravilnici), kojima se organiziraju razne službe za izvršenje zadaća iz djelokruga jedinice samouprave (odluke, poslovnici) te kojima se neizravno utječe na život stanovnika u jedinici samouprave (planovi, programi, smjernice i sl.).

Opći akti moraju biti u skladu s Ustavom i zakonom.

Opći akti se prije stupanja na snagu obvezno objavljuju u službenom glasilu jedinice samouprave.

Opći akti su primjerice: odluka o komunalnom redu, odluka o komunalnom doprinosu, odluka o davanju u najam poslovnog prostora, odluka o stipendiranju učenika i studenata, odluka o porezima, odluka o socijalnoj pomoći, odluka o uvjetima držanja životinja, pravilnik o načinu priključenja na komunalnu infrastrukturu itd.

Što su pojedinačni akti?

Na temelju općih akata koje donose predstavnička tijela jedinica samouprave, izvršna i upravna tijela donose **POJEDINAČNE AKTE**. Njima oni odlučuju u konkretnim predmetima o pravima, obvezama i interesima građana i o drugim pitanjima iz svog djelokruga.

Pojedinačni akti moraju biti u skladu s Ustavom, zakonom i općim aktima jedinice samouprave.

Protiv pojedinačnih akata općina i gradova može se podnijeti žalba mjerodavnom upravnom tijelu županije, a protiv pojedinačnih akata županije i Grada Zagreba žalba se podnosi resornom ministarstvu.

Pojedinačni akti su primjerice: rješenje o komunalnoj naknadi, odluka o davanju koncesije za obavljanje određene komunalne djelatnosti, rješenje kojim se naređuju radnje u svrhu održanja komunalnog reda, rješenje o odobrenju socijalne pomoći, rješenje o obvezi plaćanja poreza na kuću za odmor, rješenje o odobrenju priključivanja na komunalnu infrastrukturu itd.

NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU OPĆIH AKATA

Opći akti jedinice samouprave moraju biti u skladu s Ustavom i zakonom te statutom jedinice samouprave.

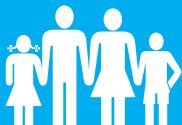
Nadzor ustavnosti i zakonitosti općih akata provodi se unutar same jedinice samouprave, a provode ga i tijela državne uprave.

Tko provodi nadzor u jedinici samouprave?

Nadzor nad općim aktima u jedinici samouprave provodi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

On ima pravo obustaviti od primjene opći akt koji je donijelo predstavničko tijelo ako ocijeni da je tim aktom povrijeđen zakon ili drugi propis te zatražiti od predstavničkog tijela da u roku od 15 dana otkloni uočene nedostatke.

Ako predstavničko tijelo u roku ne otkloni nedostatke općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je o tome u roku od osam dana obavijestiti državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu.

Kako se provodi državni nadzor?

Državni nadzor nad zakonitošću općih akata provodi ured državne uprave u županiji i Središnji državni ured za upravu.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je dostaviti svaki opći akt koji je donijelo predstavničko tijelo jedinice samouprave predstojniku ureda državne uprave u županiji u roku od osam dana od njegova donošenja.

Ako predstojnik ocijeni da opći akt ili njegove pojedine odredbe nisu u skladu s Ustavom ili zakonom, dužan je u roku od osam dana od njegova primitka obustaviti akt od primjene. Odluku o obustavi predstojnik je dužan dostaviti predsjedniku predstavničkog tijela i Središnjem državnom uredu za upravu.

Odluku o obustavi izravno može donijeti i Središnji državni ured za upravu.

Središnji državni ured za upravu dužan je odluku o obustavi od primjene općeg akta u roku od osam dana proslijediti Vladi RH s prijedlogom za pokretnje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom RH.

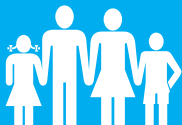
Ako Vlada RH ne pokrene postupak u Ustavnom sudu u roku od 30 dana od primitka prijedloga prestaje obustava od primjene općeg akta, ali se sam postupak za ocjenu njegove ustavnosti i zakonitosti može pokrenuti i voditi i nakon proteka tog roka.

PRAVA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICI SAMOUPRAVE

Pripadnici nacionalnih manjina u općini, gradu i županiji ostvaruju određena prava u skladu s posebnim Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina te posebnim zakonima koji uređuju njihova pojedina posebna prava.

Koja prava imaju pripadnici nacionalnih manjina na lokalnim samoupravnim razinama?

PRAVA NACIONALNIH MANJINA u općini, gradu i županiji

zastupljenost u predstavničkom tijelu

zastupljenost u izvršnom tijelu

zastupljenost u upravnim tijelima

pravo na službenu uporabu jezika i pisma

isticanje odgovarajućeg znamenja i simbola

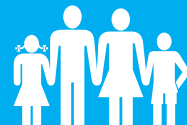
proračunska sredstva za sufinanciranje
određenih programa

osnivanje vijeća / izbor predstavnika nacionalnih
manjina te osiguranje sredstava za njihov rad

Koje manjine imaju pravo na zastupljenost u predstavničkom tijelu?

Pravo nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice samouprave različito je u pojedinim jedinicama i ovisi o broju njihovih pripadnika u ukupnom broju stanovnika jedinice samouprave.

Nacionalne manjine koje u ukupnom broju stanovnika općine, odnosno grada čine manje od 5% ukupnog broja stanovnika nemaju pravo na posebnu zastupljenost u općinskom, odnosno gradskom vijeću.

One nacionalne manjine koje u ukupnom broju stanovništva općine, odnosno grada pojedinačno sudjeluju s više od 5%, a s manje od 15%, zajedno imaju pravo na najmanje jednog vijećnika koji ne mora biti pripadnik nacionalne manjine s najvećim udjelom u stanovništvu općine, odnosno grada.

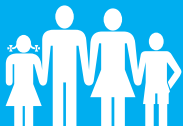
Svaka pojedina nacionalna manjina koja u ukupnom broju stanovnika općine, odnosno grada čini više od 15% ima pravo na zastupljenost u vijeću razmjerno svojoj zastupljenosti u stanovništvu dotične općine, odnosno grada.

Pravo na zastupljenost u županijskoj skupštini ima svaka nacionalna manjina koja u ukupnom broju stanovnika županije čini najmanje 5% i to razmjerno svom udjelu u stanovništvu županije.

U praksi to znači:

- ako u općini, odnosno gradu niti jedna nacionalna manjina nije zastupljena u ukupnom broju stanovnika s više od 5%, čak i ako sve zajedno čine više od 5%, one ne moraju biti zastupljene u općinskom, odnosno gradskom vijeću;
- ako u općini ili gradu ima više nacionalnih manjina koje pojedinačno čine više od 5% ukupnog stanovništva, ali niti jedna ne prelazi 15% ukupnog broja stanovnika, za njihovu zastupljenost u općinskom, odnosno gradskom vijeću dovoljan je jedan predstavnik bilo koje od njih;
- ako u općini ili gradu ima više nacionalnih manjina koje pojedinačno čine više od 5% ukupnog stanovništva, a neka od njih prelazi 15% ukupnog broja stanovnika, tada ta nacionalna manjina u općinskom, odnosno gradskom vijeću treba biti zastupljena razmjerno svojoj zastupljenosti u stanovništvu, a sve ostale nacionalne manjine zajedno najmanje jednim predstavnikom;
- ako u općini ili gradu ima više nacionalnih manjina koje pojedinačno čine više od 15% ukupnog stanovništva, svaka od njih mora biti zastupljena u općinskom, odnosno gradskom vijeću razmjerno svom udjelu u stanovništvu jedinice.

Kako se biraju predstavnici manjina?

Predstavnici nacionalnih manjina na redovitim i eventualnim prijevremenim izborima ne biraju se s posebnih manjinskih lista, već sa stranačkih i neovisnih lista.

Nakon izbora mjerodavno izborna povjerenstvo iz podataka s kandidacijskih lista utvrđuje koji su izabrani kandidati ujedno i pripadnici određene nacionalne manjine koja ima pravo na zastupljenost u predstavničkom tijelu te je li ostvarena potrebna zastupljenost te manjine u predstavničkom tijelu, tj. je li u predstavničko tijelo izabran onaj broj predstavnika određene nacionalne manjine koji je propisan njezinim statutom.

Ako se utvrdi da potrebna zastupljenost nije postignuta, tada se sastav predstavničkog tijela dopunjava s jednim ili više pripadnika nacionalnih manjina između neizabranih kandidata s izbornih lista, ako ih ima. Dopunjavanje se obavlja prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima i po redoslijedu koji manjinski kandidati zauzimaju na listi.

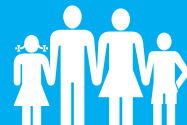
Ako se ni dopunjavanjem neizabranim kandidatima ne postigne odgovarajuća zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina, u jedinici samouprave raspisat će se dopunski izbori za onoliko članova predstavničkog tijela – predstavnika nacionalnih manjina koliko ih je potrebno da bi se ostvarila potrebna zastupljenost. Na tim izborima pravo biranja imaju samo pripadnici nacionalnih manjina čiji se predstavnici biraju. Dopunske izbore raspisuje Vlada RH.

Kad nacionalna manjina ima pravo na ravnopravnu službenu uporabu svog jezika i pisma?

U općini, odnosno gradu u kojem pripadnici određene nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika uz hrvatski jezik i pismo ravnopravno se službeno rabi jezik i pismo te nacionalne manjine.

Osim toga, jezik i pismo određene nacionalne manjine ravnopravno se službeno rabi u općinama i gradovima kada je to predviđeno međunarodnim ugovorom kao i u slučaju kada je to propisano statutom općine, odnosno grada.

Županija može svojim statutom propisati ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine u odnosu na rad svojih tijela i njihov djelokrug, ako je u pojedinim općinama i gradovima na njezinu području propisana ravnopravna službena uporaba jezika i pisma te nacionalne manjine.

U jedinici samouprave u kojoj je propisana ravnopravna službena uporaba jezika i pisma jedne ili više nacionalnih manjina osigurava se dvojezično ili višejezično ispisivanje teksta pečata, žigova, natpisnih ploča te zaglavlja akta predstavničkog, izvršnih i upravnih tijela kao i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti.

Član svakog tijela jedinice samouprave u kojoj je propisana ravnopravna službena uporaba jezika i pisma jedne ili više nacionalnih manjina ima pravo da mu se osiguraju dvojezični pozivi i materijali za sjednicu, zapisnici, zaključci te službene obavijesti svih tijela jedinice samouprave.

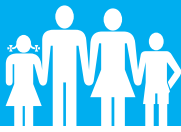
Što su vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama samouprave?

Vijeće i predstavnik nacionalne manjine u jedinici samouprave su oblici tzv. manjinske samouprave koji se osnivaju radi sudjelovanja predstavnika određene nacionalne manjine u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima u jedinici samouprave, a s ciljem unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionanih manjina u društvu.

VIJEĆE NACIONALNE MANJINE U JEDINICI SAMOUPRAVE

osniva se za svaku pojedinu manjinu, i to:

- u općini i gradu na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju u ukupnom broju stanovnika s najmanje 1,5 % ili na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine,
- u županiji na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju u ukupnom broju stanovnika s najmanje 1,5 % ili na čijem području živi više od 500 pripadnika pojedine nacionalne manjine.

	vijeće nacionalne manjine		
	općine	grada	županije
broj članova	10	15	25

Članove vijeća nacionalne manjine, odnosno predstavnika nacionalne manjine u jedinici samouprave biraju pripadnici te nacionalne manjine na vrijeme od četiri godine.

Članovi vijeća nacionalne manjine između sebe biraju predsjednika vijeća.

Vijeće nacionalne manjine je pravna osoba.

U slučaju kad u jedinici samouprave nema uvjeta za osnivanje vijeća pojedine nacionalne manjine, a na njezinu području živi više od 100 pripadnika te manjine, za područje te jedinice samouprave bira se

PREDSTAVNIK NACIONALNE MANJINE U JEDINICI SAMOUPRAVE.

Što rade vijeće i predstavnik nacionalne manjine?

Vijeće, odnosno predstavnik nacionalne manjine u jedinici samouprave ima pravo:

- predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značenja za nacionalnu manjinu,
- isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave,
- biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine,
- davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.

Vijeće, odnosno predstavnik nacionalne manjine donosi program rada, financijski plan i završni račun te statut.

U pripremi prijedloga općeg akata predlagatelj akta je dužan od vijeća, odnosno predstavnika nacionalnih manjina osnovanih za njezino područje zatražiti mišljenje i prijedloge o odredbama kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina.

Ako vijeće, odnosno predstavnik nacionalne manjine smatra da je opći akt jedinice samouprave ili neka njegova odredba protivan Ustavu, ustavnom zakonu ili posebnim zakonima kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina, dužan je o tome odmah obavijestiti središnje tijelo državne uprave mjerodavno za opću upravu (sada: Središnji državni ured za upravu). Obavijest o tome uputit će i poglavarstvu jedinice samouprave te Savjetu za nacionalne manjine.

Financijska sredstva za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina osigurava jedinica samouprave u svom proračunu.

FINANCIRANJE JEDINICA SAMOUPRAVE

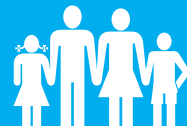

Općina, grad i županija imaju prihode kojima samostalno raspolažu i njima se koriste za obavljanje poslova iz svoga djelokruga.

Prihodi općina, gradova i županija u osnovi trebaju biti razmjerni poslovima koje jedinice obavljaju.

Sredstvima pomoći iz državnog proračuna osigurava se fiskalno izravnaje i pomoć za kapitalne projekte područja posebnog državnog interesa.

Općina, grad i županija svake godine treba donijeti proračun i odluku o izvršavanju proračuna gdje će planirati prihode za podmirenje poslova i zadataka korisnika koji se financiraju iz njezina proračuna te osigurati redovito zakonito i učinkovito izvršavanje propisanih rashoda tijekom godine. Nakon isteka godine općina, grad i županija mora donijeti godišnji obračun prihoda kojim će dokazati način trošenja ubranih prihoda i izvršenje rashoda u odnosu na doneseni plan proračuna.

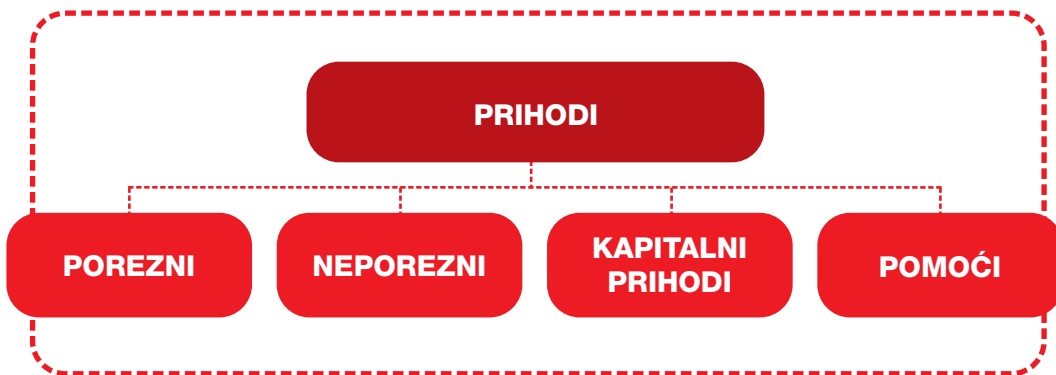
9.1. Prihodi jedinica samouprave

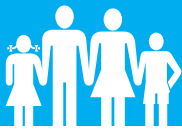
Koji su izvori prihoda jedinica samouprave?

Izvori prihoda jedinica samouprave jesu:

1. prihodi iz vlastitih izvora (prihodi od vlastite imovine, vlastitih poreza, novčane kazne, upravne pristojbe, komunalna naknada i druge naknade i doprinosi),
2. zajednički prihodi - koji se dijele s državom (porez na dohodak, porez na dobit i porez na promet nekretnina),
3. pomoći (iz državnoga i županijskoga proračuna) i
4. primici od zaduživanja (bankarski krediti i vrijednosni papiri - municipalne obveznice).

Raspon unutar kojeg se propisuju stope lokalnih poreza (općinski/gradski i županijski porezi), raspodjela zajedničkih poreza, oslobođenja od plaćanja te obračun i način plaćanja poreza propisani su zakonom.

Koji su županijski porezi?

Vlastiti porezi županija i Grada Zagreba:

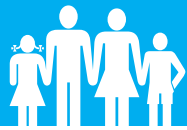
porez na
automate
za zabavne
igre

porez na
nasljedstva
i darove

**ŽUPANIJSKI
POREZI**

porez na
plovila

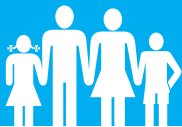
porez na
cestovna motorna
vozila

Koji su općinski i gradski porezi?

Vlastiti porezi općina i gradova:

Koliki je udjel općine, grada i županije u zajedničkim porezima?

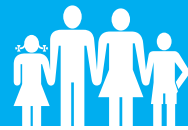
Uz vlastite (lokalne) poreze općine, gradovi i županije imaju pravo i na dio zajedničkih poreza i to:

	Županije	Općine / gradovi	Grad Zagreb
Porez na dohodak	10%	34%	47%
Porez na dobit	10%	20%	30%
Porez na promet nekretninama		-	60%,

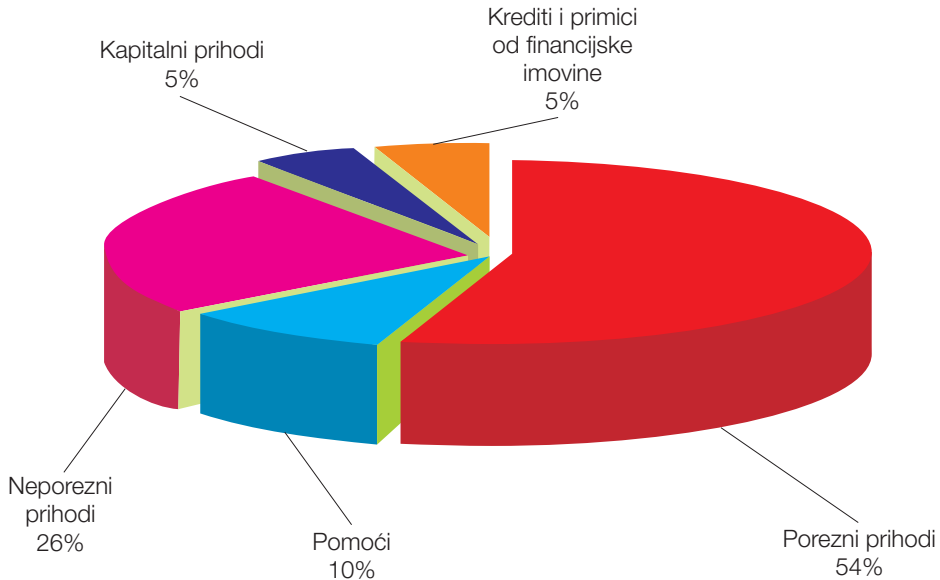
Gradovi i županije koji obavljaju određene poslove u području školstva, zdravstva, socijalne skrbi i vatrogastva (decentralizirani poslovi) imaju pravo na dodatni udio u porezu na dohodak (ukupno do 10,4%).

Osim udjela u zajedničkim porezima, jedinice samouprave imaju udio i u ostalim zajedničkim prihodima (spomenička renta, naknada za koncesiju za crpljenje mineralnih i termalnih voda, naknada za koncesiju za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu, prihod od prodaje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, naknada za iskorištavanje mineralnih sirovina).

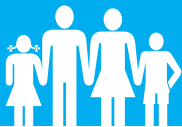

Struktura ukupnih prihoda i primitaka JLPRS

Koje financijske akte donosi predstavničko tijelo?

Što je proračun?

PRORAČUN je akt jedinice samouprave kojim se procjenjuju njezini prihodi i primici te utvrđuju njezini rashodi i izdaci za jednu godinu. Proračun donosi predstavničko tijelo jedinice samouprave prije početka sljedeće kalendarske godine. Ako ne donese proračun, predstavničko tijelo mora donijeti odluku o privremenom financiranju za razdoblje od tri mjeseca. U protivnom Vlada RH raspušta predstavničko tijelo.

Tijekom godine proračun se izvršava u skladu s odredbama odluke o izvršavanju proračuna preko jednog računa proračuna (**jedinstveni riznički račun**). Budući da se prati ostvarenje prihoda i izvršavanje rashoda, ako dođe do odstupanja u odnosu na planske parametre provodi se usklađivanje (smanjivanje ili povećanje) proračuna (**tzv. rebalans**). Rebalans proračuna donosi predstavničko tijelo po istom postupku po kojem donosi proračun.

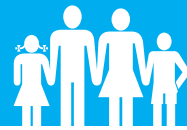
Na kraju godine predstavničko tijelo jedinice samouprave donosi **godišnji obračun proračuna** u kojem se iskazuje ostvarenje planiranih prihoda i izvršenje planiranih rashoda u odnosu na plan proračuna. On se objavljuje u službenom glasilu jedinice samouprave.

Kad se jedinica samouprave može zaduživati?

Općina, grad i županija mogu se zaduživati uzimanjem kredita ili izdavanjem vrijednosnih papira, ali samo za kapitalni projekt - investiciju koja se financira iz njihova proračuna (na primjer za izgradnju vrtića, školsku zgradu, športsku dvoranu itd).

Za zaduženje je potrebna prethodna suglasnost Vlade RH. Dva su uvjeta za davanje suglasnosti:

1. zaduženje je moguće ako godišnji obrok kredita ne iznosi više od 20% ostvarenih prihoda jedinice samouprave u prethodnoj godini,
2. ukupna godišnja svota zaduženja svih jedinica samouprave može iznositi do 2% ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih jedinica samouprave u prethodnoj godini.

Kad jedinice samouprave imaju pravo na pomoć iz državnog proračuna?

Općine, gradovi i županije pod određenim uvjetima imaju pravo na sredstva pomoći iz državnog proračuna. Pomoć dobivaju:

- gradovi i županije koje obavljaju decentralizirane poslove, a ne ostvare dostatne prihode za njihovo obavljanje,
- općine, gradovi i županije na području posebne državne skrbi.

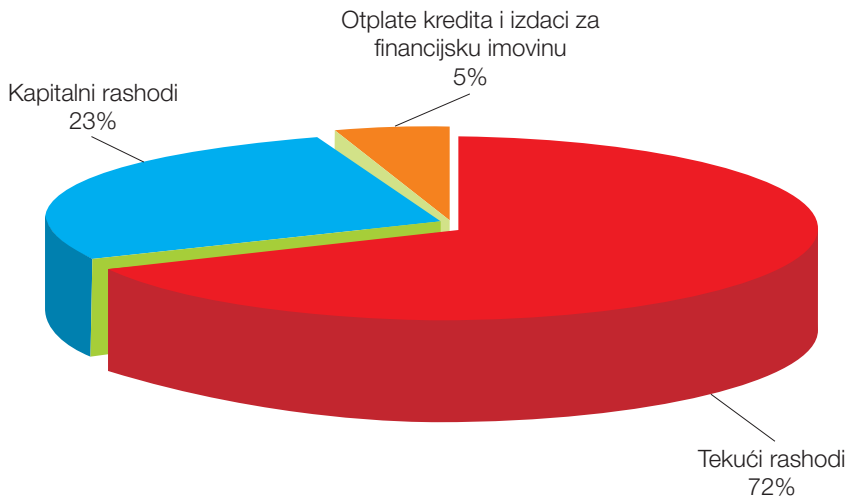
9.2. Rashodi proračuna

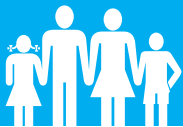
Ostvarene prihode općine, gradovi i županije troše za obavljanje poslova iz svoga samoupravnog djelokruga.

Prema ekonomskoj klasifikaciji najveći dio rashoda odnosi se na tzv. tekuće rashode (rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, subvencije i naknade i dr.). Znatno manji dio čine kapitalni rashodi (troškovi za građevinske objekte, nabavu opreme i dr.) te otplate kredita.

Na što se troše sredstva proračuna?

Struktura ukupnih rashoda i izdataka

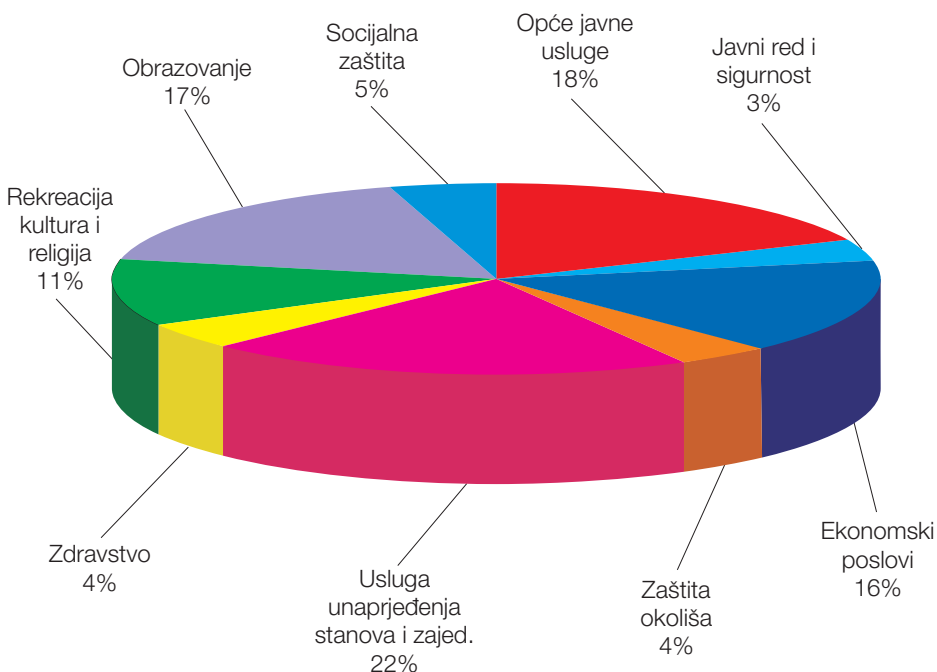

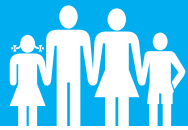

S obzirom na namjene za koje se koriste, najviše se proračunskih sredstava daje za unaprjeđenje stanovanja, prostorno planiranje i razvoj te komunalne djelatnosti, zatim slijede rashodi za opće javne usluge (rashodi za predstavnička, izvršna i upravna tijela) te rashodi za ostala područja u djelokrugu samouprave.

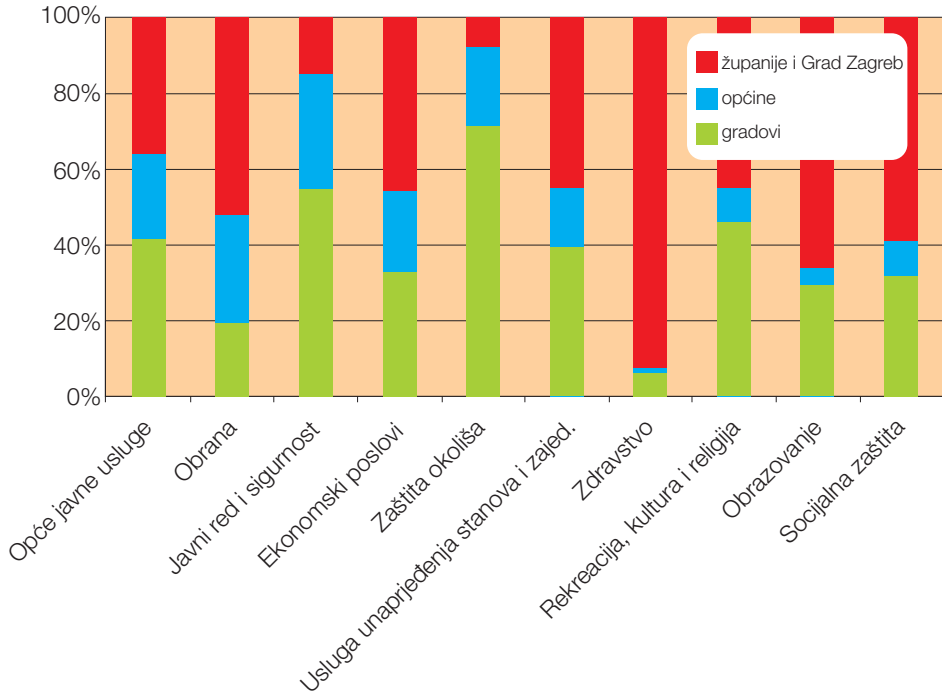
Financiranje pojedinih projekata i aktivnosti u području društvenih djelatnosti (obrazovanju, zdravstvu, socijalnoj skrbi, kulturi, športu i tehničkoj kulturi) predstavničko tijelo utvrđuje programima javnih potreba.

Struktura ukupnih rashoda po funkcijama JLPRS

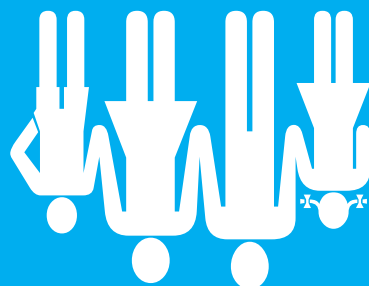

Struktura ukupnih rashoda po funkcijama općina, gradova i županija

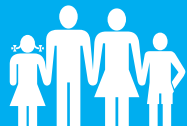
1 UDRUŽIVANJE OPĆINA, GRADOVA I ŽUPANIJA

Radi promicanja i ostvarivanja zajedničkih interesa te unaprjeđivanja suradnje općine, gradovi i županije mogu osnivati svoje udruge.

Udruge koje okupljaju najveći broj jedinica samouprave jesu Udruga općina u RH, Udruga gradova u RH i Hrvatska zajednica županija. Svaka od navedenih udruuga okuplja više od 50% odgovarajućih jedinica samouprave te stoga imaju status nacionalnih udruuga.

Udruga gradova u RH i Udruga općina u RH udružene su u **Savez Udruge gradova i Udruge općina Republike Hrvatske**. U Savez je učlanjeno 374 općina i gradova (68% od ukupnog broja).

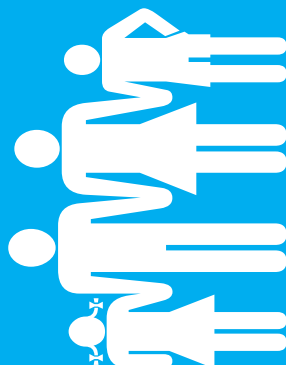
Djelatnosti Saveza jesu:

- promicanje i zastupanje interesa članica pred državnim tijelima,
- organiziranje rasprava te davanje mišljenja i prijedloga zakona od interesa za lokalnu samoupravu,
- stručno usavršavanje članica,
- organiziranje skupova i susreta radi rješavanja zajedničkih problema članica,
- poticanje i sudjelovanje u istraživanjima te objavljivanje stručnih radova iz područja lokalne samouprave,
- prikupljanje publikacija i druge dokumentacije koja se odnosi na lokalnu samoupravu,
- pružanje pomoći u uspostavljanju i ostvarivanju neposredne suradnje s gradovima i općinama izvan zemlje.....

U **Hrvatsku zajednicu županija** udruženo je 18 županija (90% od ukupnog broja). Djelatnosti zajednice jesu:

- razvijanje suradnje između županija,
- usklađivanje stavova i djelovanja članica prema državnim tijelima,
- poticanje istraživanja i drugih oblika proučavanja regionalne samouprave,
- organiziranje stručnih i znanstvenih skupova o regionalnoj samoupravi,
- izdavanje stručnih i drugih publikacija o regionalnoj samoupravi,
- razvijanje međunarodne suradnje članica.....

MEĐUNARODNA SURADNJA

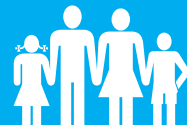

Jedinice samouprave mogu surađivati s odgovarajućim lokalnim i regionalnim jedinicama drugih država (tzv. prekogranična suradnja).

Pod prekograničnom suradnjom podrazumijeva se usklađeno djelovanje teritorijalnih jedinica ili vlasti iz različitih država s namjerom jačanja i poticanja susjedskih odnosa.

Prekogranična suradnja može se odvijati u okviru nadležnosti teritorijalnih jedinica ili vlasti, kako je to određeno domaćim pravom.

Odluku o uspostavljanju suradnje s odgovarajućim jedinicama drugih država donosi predstavničko tijelo jedinice samouprave. Primjerak odluke zajedno s tekstom sporazuma dostavlja se Središnjem državnom uredu za upravu koji obavlja nadzor nad njezinom zakonitošću. Sporazum o suradnji objavljuje se u službenom glasilu jedinice samouprave.

Mnoge jedinice samouprave u Hrvatskoj sklopile su akte kojima su uspostavile bilateralnu prekograničnu suradnju s odgovarajućim jedinicama drugih država. Ti akti nose različite nazive, primjerice: sporazum, ugovor, povelja, memorandum i slično. Jedinice samouprave mogu uspostaviti i multilateralnu suradnju kao što je to primjerice Euroregionalna suradnja DUNAV-DRAVA-SAVA.

Jedinice samouprave mogu biti članice određenih međunarodnih organizacija.

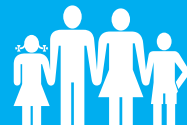

Deset hrvatskih županija i Grad Zagreb članovi su Skupštine europskih regija (Assembly of European Regions – AER) koja okuplja 250 regija iz 30 zemalja Europe.

POPIS ZAKONA KOJI UREĐUJU SUSTAV LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

1. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

Narodne novine, broj 33/01 i 60/01 (vjerodostojno tumačenje)

2. Zakon o Gradu Zagrebu

Narodne novine, broj 62/01

3. Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Narodne novine, broj 33/01, 10/02 (odluka Ustavnog suda RH), 155/02 (čl. 43. st. 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina), 45/03, 43/04 (odluka Ustavnog suda RH) i 40/05

4. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj

Narodne novine, broj 10/97, 124/97, 50/98 (odluka Ustavnog suda RH), 68/98, 22/99, 42/99 (odluka Ustavnog suda RH), 117/99, 128/99, 44/00, 129/00, 92/01, 79/02, 83/02, 25/03, 107/03 i 175/03.

5. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Narodne novine, broj 117/93, 69/97 (čl. 28. st. 3. Zakona o porezu na promet nekretnina) 33/00, 73/00, 127/00 (članak 172. podst. 11. Općeg poreznog zakona), 59/01, 107/01, 117/01 (ispr.), 150/02 i 147/03

6. Zakon o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi

Narodne novine – međunarodni ugovori, broj 14/97

7. Zakon o potvrđivanju Europske okvirne konvencije o prekograničnoj suradnji između teritorijalnih jedinica ili vlasti

Narodne novine – međunarodni ugovori, broj 10/03

Croatia

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) je mreža globalnog razvoja koja zagovara promjene i svim ljudima približava znanje, iskustvo i resurse, kako bi im pomogla da izgrade bolji život. Prisutan je u 166 država i zajedno s njima radi na rješenjima globalnih i nacionalnih izazova u sklopu razvoja. U razvijanju svojih lokalnih kapaciteta, države se oslanjaju na UNDP i velik broj njegovih partnera. www.undp.hr

Hrvatski institut za lokalnu samoupravu (HILS), sa sjedištem u Osijeku udruga je osnovana 1998. godine radi proučavanja i promicanja ideje i prakse lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Utemeljen je kao neprofitna asocijacija jedinica lokalne samouprave, fakulteta i drugih znanstvenih ustanova i stručnih institucija te znanstvenika i stručnjaka pojedinaca koji se znanstveno ili stručno bave problemima lokalne samouprave. www.hils.hr

